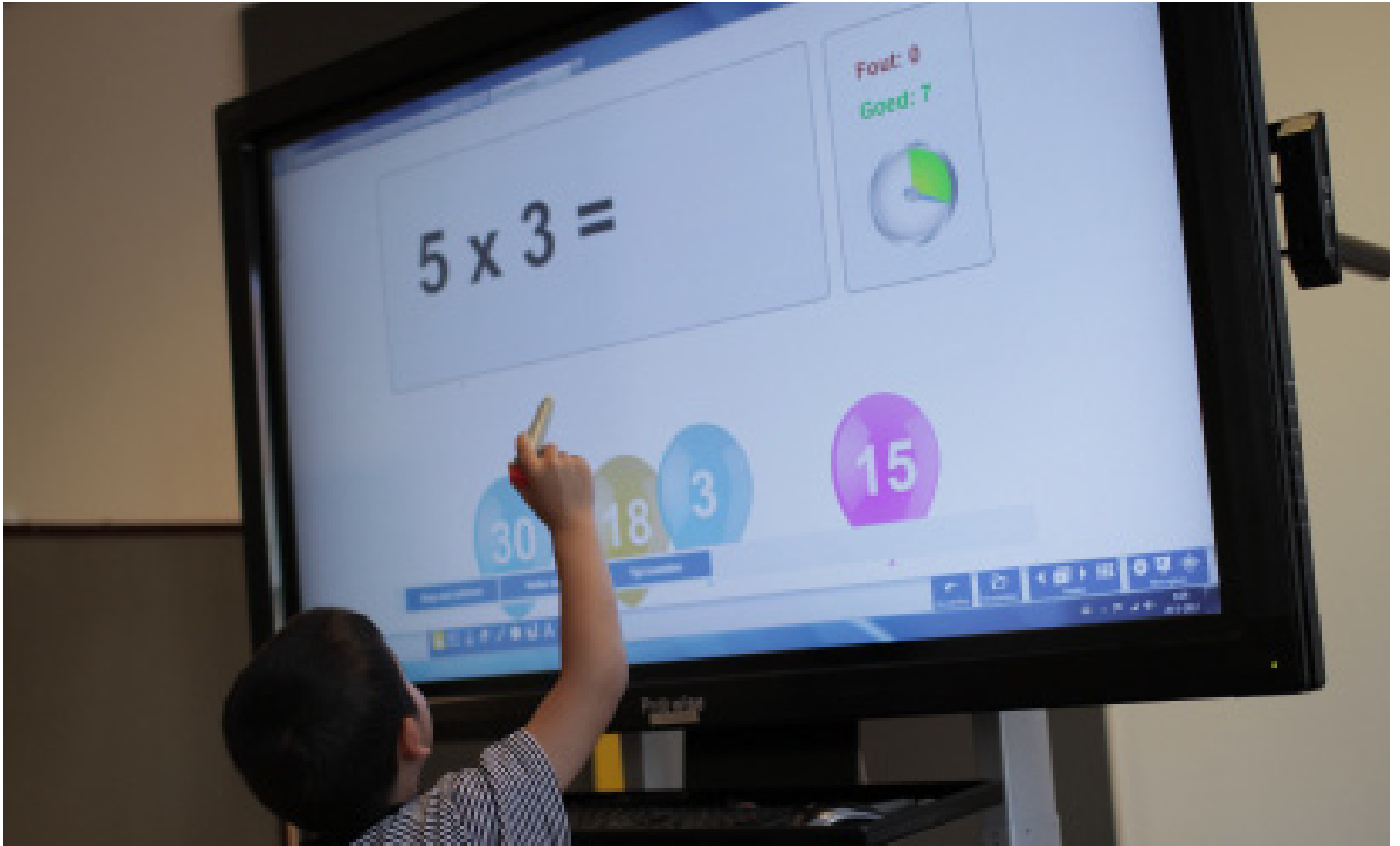

Een goede rekenstart voor kleuters

Besteed vanaf het begin van de kleuterperiode dagelijks aandacht aan beginnende gecijferdheid.

Aan het einde van groep 2:

- kennen de kinderen de cijfersymbolen
- kunnen de kinderen tot 20 tellen
- kunnen kinderen vanaf een gegeven getal verder tellen
- kunnen kinderen terugtellen vanaf 10
- kunnen kinderen de buurgetallen noemen van getallen tot 20

De kinderen kunnen deze vaardigheden toepassen in functionele situaties.

Tip (1) Formuleer heldere doelen waar je in de groepen 1 en 2 met voorbereidend rekenen aan werkt

De doelen zijn uitgangspunt voor uitdagende rekenactiviteiten. Aan de hand van de doelen kies je je rekenactiviteiten. Binnen elk thema werk je verder aan de doelen die je hebt gesteld. Een planningsschema kan helpen om ervoor te zorgen dat alle onderdelen binnen de thema's aan bod komen en regelmatig worden herhaald. Zo werk je toe naar het rekenen van groep 3. Het is belangrijk om overleg te hebben met de collega's van groep 3 om zo te kunnen werken aan een doorgaande leerlijn van groep 1 en 2 naar groep 3.

Tip (2) Besteed elke dag 15 - 20 minuten expliciet aandacht aan tellen en getalbegrip

Besteed iedere dag expliciet aandacht aan aspecten die te maken hebben met voorbereidend rekenen. Laat dit niet aan het toeval over!

Tip (3) Werk doelgericht en varieer met inhoudelijke rekenactiviteiten

Door aan alle aspecten van tellen en getalbegrip aandacht te besteden, wordt een goede rekenstart gestimuleerd. Zorg in elk geval dat de volgende aspecten regelmatig terugkomen:

- getalbegrip, waaronder corresponderen (vergelijken van hoeveelheden),
- serieren (rangordenen)
- tellen (ook teruggellen van 10 naar 0 en tellen met sprongetjes)
- subiteren (in een oogopslag overzien van kleine hoeveelheden) en getalbeeldherkenning.

Omdat rekenvaardigheden onderling samenhangen en op elkaar inwerken, zullen ook andere aspecten van het aanvankelijk rekenen zoals meten, tijd en ruimtelijke oriëntatie aan bod moeten komen. Veel activiteiten kunnen aan de hele groep aangeboden worden; in de kleine kring kan intensiever ingegaan worden op onderdelen. Diverse bronnenboeken en schatkisten geven hiervoor praktische aanwijzingen.

Tip (4) Maak gebruik van de (natuurlijke) nieuwsgierigheid van kinderen, gebruik alledaagse situaties om met tellen en met aspecten van getalbegrip bezig te zijn en plaats een en ander betekenisvolle situaties.

Grijp alledaagse situaties aan om met tellen en aspecten van getalbegrip bezig te zijn. Je kunt ook denken aan rekengesprekjes, telliedjes, telrijmpjes en raadspelletjes. Ook de inrichting van de leeromgeving is in dit verband een belangrijk aandachtspunt. Denk hierbij aan het inrichten van een telhoek, weeghoek of winkeltje. Maar ook door cijfers in het lokaal op te hangen of door telboeken en prentenboeken te gebruiken kunt u de aandacht van kinderen richten op tellen en getalbegrip.

Tip (5) Zorg voor interactieve activiteiten.

Communicatie met anderen leidt tot aanscherping, verfijning, uitbreiding of wijziging van eigen ideeën, met andere woorden tot leren. Het brengt kinderen tot een hoger denkniveau.

Tip (6) Signaleer ontwikkelingsproblemen vroegtijdig.

Veel rekenproblemen die in hogere leerjaren worden gesignaleerd, zijn terug te voeren op onvoldoende ontwikkeld getalbegrip op kleuterniveau. Daarom is het erg belangrijk kinderen met dreigende problemen tijdig te signaleren. Het is goed om dit in de groepen 1 en 2 op een eenduidige manier te doen.

Veel voorkomende kenmerken van risicoleerlingen zijn :

- de cijfers nog niet kennen
- kleine hoeveelheden niet in een keer herkennen
- ondanks een goed aanbod weinig letters kennen
- ondanks een goed aanbod nog niet tot twintig kunnen tellen
- veel extra ondersteuning nodig hebben
- niet geïnteresseerd zijn in tellen en telpelletjes.

Tip (7) Geef het goede voorbeeld.

Wanneer de leerkracht zelf eerst een goed voorbeeld geeft van wat of hoe de kinderen moeten handelen, ontstaat er een duidelijk beeld in de hoofden van de kinderen van wat precies van hen wordt verwacht.

Tip (8) Hanteer de voorschotbenadering.

Kinderen waarbij de rekenontwikkeling moeizaam op gang komt, zijn gebaat bij de voorschotbenadering. Dit houdt in dat leerkrachten bij deze kinderen niet wachten tot ze 'eraan toe' zijn, maar dat er actief gehandeld wordt, bijvoorbeeld intensieve interventies in de kleine kring. Door een extra rijk en intensief aanbod wordt geprobeerd om de stagnerende rekenontwikkeling vlot te trekken. De voorschotbenadering geeft aan wat gedaan moet worden om risico's te verminderen om kinderen een veilige start te geven.

Colofon

Kwaliteitskaarten bevatten praktische handvatten voor het verbeteren van het onderwijs. De school kan de kwaliteitskaart gebruiken om de eigen situatie aan te spiegelen, verbeterpunten te formuleren en daarop aansluitend gerichte initiatieven te ondernemen. De kwaliteitskaarten Rekenen sluiten aan bij de brochure Iedereen kan leren rekenen. Projectbureau Kwaliteit PO-Raad, januari 2009. De brochure en de kwaliteitskaarten zijn downloadbaar op www.schoolaanzet.nl Kwaliteitskaart Een goede rekenstart kleuters (september 2010) is ontwikkeld door Marianne Espeldoom in opdracht van Projectbureau Kwaliteit PO-Raad. PO-Raad/Projectbureau Kwaliteit is verantwoordelijk voor de uitvoering van onderdelen van de Kwaliteitsagenda PO 'Scholen voor morgen'. Dit is de beleidsagenda voor de periode 2007-2011 die staatssecretaris Dijkma samen met de sector primair onderwijs heeft opgesteld. Het versterken van het taal- en rekenonderwijs staat daarin centraal. Meer kwaliteitskaarten zijn te vinden op de websites www.schoolaanzet.nl, www.schoolaanzet.nl in de rubriek 'Implementatiekoffer'.

KKGRVK0612

© Buiten het downloaden zijn alle rechten op dit product voorbehouden aan:

Postbus 330, 2301 CN Den Haag
e-mail: secretariaat@schoolaanzet.nl
www.schoolaanzet.nl